

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/16/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200596
Dátum vydania rozhodnutia:	15.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8012200596.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu., v právnej veci navrhovateľa E. S., bytom C., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 25. júla 2012 č. XXX XXX XXXX X, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/53/2012-25 zo dňa 5. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/53/2012-25 zo dňa 5. apríla 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 25. júla 2012 č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok z dôvodu, že nespĺňa podmienky uvedené v § 293n ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Krajský súd podľa § 2501 a nasledujúcich ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s administratívnym spisom odporkyne a dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 2501 ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyňa nemá zo zákona právo na ich náhradu.

V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že navrhovateľ žiadosťou spísanou dňa 11. júla 2012 požiadal o priznanie vdoveckého dôchodku od 1. augusta 2006. Navrhovateľova manželka J. S., ktorá mala priznaný invalidný dôchodok rozhodnutím č. XXX XXX XXX zo dňa 29. augusta 1984 zomrela dňa X.

I. XXXX. Navrhovateľ do troch rokov odo dňa jej smrti, t.j. do 5. januára 1988 nedovŕšil dôchodkový vek, a ani nebol uznaný invalidným. Nárok na vdovecký dôchodok mu preto podľa § 293n zákona v znení zákona č. 310/2006 Z.z. nevznikol. Dôchodkový vek navrhovateľ dovŕšil 11. apríla 2008. Navrhovateľovi bol rozhodnutím odporkyne zo dňa 12. mája 1987, č. XXX XXX XXX priznaný od 29. apríla 1987 čiastočný invalidný dôchodok podľa § 25 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení. Invalidný dôchodok mu bol priznaný od 27. júla 1990 rozhodnutím zo dňa 11. júla 1990 podľa § 29, § 98 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Až rozhodnutím odporkyne z 19. októbra 2005, č. XXX XXX XXXX bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok od 6. augusta 2005 vo výške podľa stanovenej miery poklesu zárobkovej schopnosti 75 %. Keďže od smrti manželky navrhovateľa (dňa X. I. XXXX) uplynuli viac ako tri roky do priznania invalidného dôchodku dňa 27. júla 1990 navrhovateľ nespĺňa podmienky ust. § 293n ods. 1 zákona. V súlade so zákonom postupovala odporkyňa, ak žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok zamietla, lebo tento nespĺňa podmienky nároku na túto dávku, a to dovŕšenie dôchodkového veku, alebo podmienky invalidity ku dňu smrti manželky najneskôr do troch rokov od jej smrti.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie a navrhol, aby odvolací súd vrátil vec na opätovné prejednanie a rozhodnutie a aby v konaní boli odporkyňou predložené lekárske správy a nálezy, na základe ktorých bol posudzovaný jeho zdravotný stav pri vydávaní rozhodnutí o čiastočnom invalidnom dôchodku a následne plnom invalidnom dôchodku a v kontexte s týmito rozhodnutiami o dôchodku bolo následne rozhodované o jeho nároku na vdovecký dôchodok. Odvolanie oprel o ustanovenie § 250 ods. 1, 2 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, keďže rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci ako i o čl. 39 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky.

Uviedol, že z pohľadu striktného dodržiavania zákona nespĺňa podmienky ustanovenia § 293n ods. 1 zákona.

V odvolaní poukázal na súvisiace rozhodnutia odporkyne, ktorými bol na jeho právach natoľko poškodený, že mu tak bola odňatá možnosť zákonným spôsobom sa uchádzať a spĺňať zákonné podmienky na priznanie vdoveckého dôchodku.

Poukázal na to, že rozhodnutím odporkyne zo dňa 12. mája 1987 mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok od 29. apríla 1987 podľa vtedy platných predpisov (zákona č. 121/1975 Z.z.). Rozhodnutie o priznaní čiastočného invalidného dôchodku bolo vydané už v čase po manželkinej smrti, pričom vtedy zostal sám s tromi malými nezaopatrenými deťmi a nemal čas venovať sa posudzovaniu správnosti a zákonnosti vydaného rozhodnutia o dôchodku. Ďalším rozhodnutím odporkyne zo dňa 11. júla 1990 bol navrhovateľovi priznaný plný invalidný dôchodok pri tej istej diagnóze a pri nezmenenom zdravotnom stave.

Podľa jeho názoru je teda zrejmé, že ho lekárska posudková komisia odporkyne v tomto konaní zásadným spôsobom poškodila a svojim nesprávnym posúdením zdravotného stavu ohrozila na zdraví, keď ako čiastočný invalidný dôchodca musel v záujme hmotného zabezpečenia svojej rodiny pri priznaní čiastočného invalidného dôchodku pracovať. Za predpokladu, že posudková komisia v roku 1987 by postupovala správne a riadne a v súlade s jeho vtedajším zdravotným stavom by posúdila jeho podstatne zníženú schopnosť pracovať a uznala ho plne invalidným, jeho život by bol dôstojnejší a poberal by aj vdovecký dôchodok. Rozhodnutím posudkovej komisie boli porušené jeho ústavné práva.

Odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 293n ods. 1 zákona, vdovec, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na

takýto vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovŕšil dôchodkový vek, alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ktorá

a/ ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,

b/ ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok a na výsluhu rokov, alebo

c/ zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 293n ods. 2 zákona podmienka trvania invalidity vdovca podľa odseku 1 sa považuje za splnenú aj vtedy, ak v čase trvania invalidity vdovec dovŕšil dôchodkový vek pred 1. augustom 2006.

Podľa § 263a ods. 12 zákona v znení zákona č. 529/2006 Z. z. na účely tohto zákona a osobitných predpisov, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je viac ako 70 % a poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50%.

Odvolací súd udáva, že dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní, nie sú opodstatnené a právne relevantné. Sám navrhovateľ uvádza, že pri striktnom dodržiavaní zákona mu nárok na vdovecký dôchodok nevznikol. Je zrejmé, že manželka navrhovateľa J. S. zomrela dňa X. I. XXXX. a do troch rokov odo dňa jej smrti, t. j. do 5. januára 1988, navrhovateľ nedovŕšil dôchodkový vek a ani nebol uznaný invalidným. Navrhovateľovi bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. mája 1987. Za invalidného podľa § 29 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení bol uznaný od 4. júna 1990. Dôchodkový vek navrhovateľ dosiahol dňa 11. apríla 2008.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľovi v zmysle § 293n zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. nárok na vdovecký dôchodok nevznikol.

K námietkam navrhovateľa odvolací súd udáva, že nie je možno v tomto konaní preskúmať správnosť rozhodnutí odporkyne o priznaní čiastočného invalidného dôchodku a následne invalidného dôchodku.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.